

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 1638/24
22.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца д.о.о. у стечају, бр. – локал, чији је пуномоћник Снежана Веселиновић, адвокат из, против тужених: 1. АА из, ул. бр., 2. Привредног друштва д.о.о., ул. бр., чији је заједнички пуномоћник Дамир Бејић, адвокат из и 3. ББ из, чији је пуномоћник Миша Петковић, адвокат из, ради побијања правних радњи стечајног дужника, вредност предмета спора 1.200.000,00 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених, изјављеним против пресуде Привредног суда у Нишу П 242/2023 од 14.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈАЈУ жалбе тужиоца, првотуженог и друготуженог као неосноване и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Нишу П 242/2023 од 14.12.2023. године у ставовима I, II, III, V, VI и VII изреке пресуде.

II УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Нишу П 242/2023 од 14.12.2023. године у ставу VIII изреке и спис предмета враћа се првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П 242/2023 од 14.12.2023. године у ставу I изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да су без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о купопродаји непокретности ОПУ: од 11.07.2018. године, закључен између тужиоца, као продавца и тужене АА из, као купца, а којим се врши пренос права својине земљишта на катастарској парцели КО, површине 330 м2, објекта бр. 1 и посебних делова бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6. и 7, као и посебног дела бр. А16 у објекту бр. 1, све на к.п. бр. КО, У ставу II изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о приступању члана и повећању основног капитала новим улогом ОПУ: од 20.05.2021. године, закључен између тужених првог и другог реда. У ставу III изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је без правног дејства према стечајној маси Уговор о продаји непокретности ОПУ: од

28.06.2021. године, закључен између друготуженог, као продавца и трећетуженог као купца. У ставу IV изреке обавезан је првотужени да у стечајну масу тужиоца врати непокретности ближе наведене у овом ставу изреке пресуде. У ставу V изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе друготужени да врати у стечајну масу тужиоца пословни простор туризма – заједничке просторије (подрум, ниво -2), као посебни део бр. 2, у објекту бр. 1, на к.п. бр. КО, површине 23 м², уписан у Лист непокретности бр. Ко У ставу VI изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезу првотужени, друготужени и трећетужени да врате у стечајну масу тужиоца пословни простор туризма – винарија (подрум ниво -2), као посебни део бр. 1, у објекту бр. 1, на к.п. бр. КО, површине 205 м², уписан у Лист непокретности бр. КО, површине 205 м², уписан у Лист непокретности бр. КО У ставу VII изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе тужене да трпе повратну укњижбу тужиоца у јавним књигама на непокретностима на к.п. бр. КО У ставу VIII изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду у ставовима II, III, V, VI, VII и VIII изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, посебно указујући на повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. У смислу жалбених навода, предлаже да другостепени суд преиначи првостепену пресуду, тако што ће усвојити тужбени захтев у целости и обавезати тужене да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка.

Благовременом жалбом првотужени и друготужени побијају наведену пресуду у ставовима I и VIII изреке из свих законом предвиђених разлога. Предлажу да другостепени суд првостепену пресуду у побијаном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Благовременом жалбом трећетужени побија првостепену пресуду у делу одлуке о трошковима поступка, наводећи да је трећетужени успео у целости у спору, те да има право на накнаду трошкова поступка. Предлаже да другостепени суд укине решење о трошковима и предмет врати на поновно одлучивање или да исто преиначи и обавезе тужиоца на накнаду трошкова трећетуженом.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у смислу члана 386. став 3. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да су жалбе тужиоца, првотуженог и друготуженог неосноване у погледу одлуке о главном захтеву, док су жалбе парничних странака основане у погледу одлуке о трошковима поступка. Првостепена пресуда је донета без битних повреда парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Неосновано се у жалби тужиоца указује на постојање битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, с обзиром на то да првостепена пресуда, у делу у коме је овом одлуком потврђена, нема недостатака због којих се не може испитати, њена изрека није неразумљива и не противуречи сама себи и разлозима пресуде, док су у образложењу дати јасни и разумљиви разлози о свим битним чињеницама, који нису у супротности стању у списима предмета и изведеним доказима.

Предмет тужбеног захтева је побијање правних радњи стечајног дужника, утврђење да су без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о купопродаји непокретности ОПУ: од 11.07.2018. године, Уговор о приступању члана и повећању основног капитала новим улогом ОПУ: од 20.05.2021. године и

Уговор о продаји непокретности ОПУ: од 28.06.2021. године, као и враћање непокретности, стечених побијеним правним пословима.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Нишу Ст 16/2021 од 29.07.2021. године отворен је стечај над тужиоцем. Уговор о купопродаји непокретности од 11.07.2018. године, закључен је између тужиоца као продавца и првотуженог као купца и оверен пред Основним судом у Рашкој под ОУП: Предмет овог уговора је продаја десет непокретности и то: 1) парцеле површине 330 м², 2) пословног простора Винарије (подрум) површине 205 м², 3) трособног стана – апартман А16 у поткровљу, површине 51 м², 4) зграде туризма, као објекат бр. 1, 5) пословног простора – посебни део бр. 2, површине 23 м², 6) пословни простор – посебни део бр. 3, површине 18 м², 7) пословног простора – посебни део бр. 4, површине 27 м², 8) пословног простора – посебни део бр. 5, површине 20 м², 9) пословног простора – посебни део бр. 6, површине 20 м² и 10) пословног простора – посебни део бр. 7, површине 2 м², све у објекту бр. 1 на к.п. бр. КО, уписном у лист непокретности бр. КО, Уговорена је купопродајна цена у износу од 1.200.000,00 динара са урачунатим ПДВ-ом. Уговор о приступању члана и повећању основног капитала новим улогом од 20.05.2021. године, закључен је између друготуженог, чији је једини члан ВВ из као власник 100% удела друштва и првотуженог, док је чланом 2. уговорено да друштву даном закључења уговора приступа првотужени, уношењем новог неновчаног улога вредности 70.000.000,00 динара, а који се састоји у преношењу права својине на пословном простору туризма – винарије, као посебног дела бр. 1, корисне површине 205 м² и пословном простору, као посебном делу бр. 2, корисне површине 23 м², све у објекту бр. 1 на к.п. бр. КО, (стечени на основу претходног уговора). Одредбом члана 4. овог уговора предвиђено је да ће бити извршен упис приступања новог члана друштва у Регистру привредних субјеката, тако да ВВ има 68% удела у укупном капиталу друштва, док би након приступања и уношења улога у друштво удео првотуженог био 32% основног капитала друштва. Уговор о продаји непокретности од 28.06.2021. године закључен је између друготуженог као продавца и трећетуженог као купца, а предмет продаје је непокретност – улаз 1, подрум, пословни простор са девет и више просторија туризма – винарија у подруму (ниво -2), корисне површине 205 м², уписаног као посебни део бр. 1 у згради бр. 1. на к.п. бр. КО, Одредбом члана 1. уговора констатовано је да је продавац једини и искључиви власник непокретности, а у одредби члана 2. уговорена купопродајна цена од 300.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан уплате.

Првостепени суд је утврдио да је тужилац од ЈП Дирекције за урбанизам и изградњу у општини Рашка купио грађевинско земљиште у јавној својини на к.п.КО, површине 3,30 ари за износ од 130.000,00 евра у динарској противвредности, односно 14.027.368,70 динара. Првотужени је у катастру непокретности уписан као власник земљишта, објекта и посебних делова бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6. и 7. са обимом удела 1/1, док је трећетужени уписан као власник пословног простора туризма – винарије (подрум ниво -2), као посебног дела бр. 1 у објекту бр. 1 на к.п. бр. КО, површине 205 м², са обимом удела 1/1. Првостепени суд је на основу решења Општинског већа општине Рашка утврдио просечну цену квадратног метра непокретности за утврђивање пореза на имовину за 2018. годину, тако да у зони 1 (туристички центар Копаоник) просечна цена 1м² грађевинског земљишта износи 37.370,00 динара, док 1м² станова износи 302.401,00 динара, кућа за становање 212.931,00 динара и пословних зграда и других објеката за обављање делатности 309.077,00 динара.

Оценом изведених доказа, првостепени суд је нашао да је првотужени као једини члан са 100 % удела тужиоца знао за његово финансијско стање у тренутку закључења побијаног Уговора о купопродаји непокретности ОПУ: од 11.07.2018. године, као и да је цена непокретности које су предмет овог уговора, несразмерно ниско уговорена у односу на тржишну вредност непокретности. Образложио је да је овај уговор закључен уз незнатну накнаду, што указује да је закључен са намером оштећења поверилаца, услед чега су у смислу члана 119, 123. и 130. Закона о стечају, испуњени услови за побијање истог. Стога је у овом делу усвојен тужбени захтев и утврђено да је наведени уговор без правног дејства према стечајној маси тужиоца, а првотужени је обавезан да врати у стечајну масу тужиоца непокретности наведене у ставу IV изреке првостепене пресуде, односно све непокретности стечене побијеним правним послом, осим посебних делова 1. и 2. у објекту бр. 1. У односу на Уговор о приступању члана и повећању основног капитала новим улогом ОПУ: од 20.05.2021. године, првостепени суд налази да првотужени и друготужени нису извршили регистрацију промене чланова друштва, да првотужени није постао члан друготуженог, нити је на друготуженог пренето право својине на непокретностима, за које уговорено да представља улог првотуженог у друготуженог. Како овај уговор није извршен, првостепени суд налази да нису испуњени општи услови за побијање, јер њиме нису оштећени повериоци тужиоца. У односу на Уговор о продаји непокретности ОПУ: од 28.06.2021. године, првостепени суд утврђује да није закључен са стечајним дужником, као уговорном страном, већ са правним следбеником противника побијања, да је закључен уз накнаду, те да је друготужени као продавац у време закључења уговора био уписан у катастар непокретности као власник непокретности која је предмет продаје, услед чега нису испуњени услови за побијање у смислу члана 129. Закона о стечају. Стога одбија тужбени захтев у односу на уговоре од 20.05.2021. године и од 28.06.2021. године, као и захтев да се тужени обавежу да тужиоцу врате посебне делове непокретности, који су били предмет ових уговора.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев делимично усвојио, а делимично одбио. За своју одлуку је дао јасне и потпуне разлоге које прихвата и овај суд.

Правилно првостепени суд налази да приликом закључења Уговора о купопродаји непокретности ОПУ: од 11.07.2018. године, првотуженом као оснивачу и једином члану са 100% удела тужиоца, није могло остати непознато финансијско стање привредног друштва и да му прети неспособност плаћања. Намерно оштећење поверилаца као разлог за побијање правних послова стечајног дужника, сходно члану 123. Закона о стечају, постојаће увек у ситуацији ако је његов сауговорач знао за штетну намеру. Постојање оваквих информација код сауговорача се претпоставља уколико је знао да стечајном дужнику прети неспособност плаћања и да се таквом радњом оштећују повериоци. Такође, имајући у виду просечну цену квадратног метра непокретности по зонама за општину Рашка, где се налазе и непокретности које су предмет овог уговора, произлази да је износ купопродајне цене од 1.200.000,00 динара за све пренете непокретности прениско одређен у односу на њихову тржишну вредност, што указује да је постојала намера оштећења поверилаца тужиоца као стечајног дужника. Стога је правилан закључак првостепеног суда да су испуњени услови из члана 119, 123. и 130. Закона о стечају за побијање овог уговора, да је исти без дејства према стечајној маси тужиоца.

Правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев да се утврди да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о приступању члана и повећању основног капитала новим улогом ОПУ: од 20.05.2021. године. Наведени уговор није извршен, првотужени није регистрован као члан друштва у Регистру привредних

субјеката, нити је регистровано уношење његовог неновчаног улога – права својине на непокретностима. У смислу чл. 22. став 3. и 4. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, регистрација дејствује према трећим лицима, наредног дана од дана објављивања и дејствује за убудуће. Својство члана друштва стиче се даном регистрације у надлежном регистру привредних субјеката, када се региструје и уношење улога новог члана, што је у конкретном случају изостало. Имајући у виду да првотужени није постао члан друготуженог, нити је на друготуженог пренео право својине на непокретности, што је потврђено дописом Агенције за привредне регистре БД од 21.09.2023. године, правилан је закључак првостепеног суда да наведени уговор није извршен и да нису испуњени општу услове побијања правних радњи стечајног дужника из чл. 119. Закона о стечају.

Правилно првостепени суд налази да ни у односу на Уговор о продаји непокретности ОПУ: од 28.06.2021. године, нису испуњени услови за побијање у смислу члана 129. Закона о стечају. Наведена одредаба регулише ко су странке у поступку побијања, па у ставовима 3. и 4. прописује да се тужба може поднети против наследника или другог универзалног правног следбеника противника побијања, а против осталих правних следбеника само под условом да правни следбеник зна за чињенице које представљају разлог побијања правних послова или радњи његовог претходника и да је оно што је стечено правним послом који се побија, правном следбенику уступљено без накнаде или уз незнатну накнаду. Уговор о продаји непокретности од 28.06.2021. године представља правни посао који није закључен од стране стечајног дужника, већ су уговорне стране сингуларни правни следбеници противника побијања па за успешно побијање истог морају бити испуњени услови из чл. 129. став 4. Закона о стечају. Међутим, у тренутку закључења уговора, друготужени је био уписан у јавним књигама као власник посебног дела непокретности, који је предмет уговора, што говори у прилог савесности трећетуженог, као купца. Такође, трећетужени је спорни простор стекао теретним правним послом, што указује да за побијање нису испуњени услови из чл. 129. став 4. Закона о стечају.

Нису основани наводи тужиоца да су испуњени предуслови и један од општих услова побијања, односно да је дошло до нарушавања равномерног намирења стечајних поверилаца или да се повериоци оштећују или да су спорним правним послом и радњама поједини повериоци стављени у погоднији положај (погодовање поверилаца). За побијање правне радње стечајног дужника, неопходно је испуњење општих услова побијања који су прописани чланом 119. Закона о стечају, уз испуњење неког од посебних основа који су предвиђени чланом 120. Закона о стечају код уобичајеног намирења, чланом 121. Закона о стечају код неуобичајеног намирења, чланом 122. истог Закона код непосредног оштећења поверилаца, чланом 123. код намерног оштећења поверилаца и чланом 124. код послова и радњи без накнаде или уз незнатну накнаду у зависности од конкретне ситуације. За побијање правних послова и правних радњи правних следбеника противника побијања, кумулативно морају бити испуњени и услови из чл. 129. Закона о стечају. У конкретном случају, у односу на уговоре од 20.05.2021. године и од 28.06.2021. године нема доказа о испуњености општих, односно посебних услова побијања, како правилно закључује и првостепени суд.

Ово су разлози због који је првостепена одлука потврђена.

Следом наведеног, на основу члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу I изреке пресуде.

Међутим, одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка, за сада се не може испитати, а првостепени суд није дао разлоге за своју одлуку да свака странка сноси своје трошкове поступка. Навео је да је одлуку о трошковима поступка донео

применом чл. 153. став 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду делимичан успех тужиоца у спору. Али је изостало утврђење успеха тужиоца у спору у односу на сваког туженог појединачно, па сходно томе и разлози за одлуку да друготужени и трећетужени немају право да им тужилац надокнади трошкове поступка, иако су заправо у целини успели у овом спору. Стога је одлука о трошковима поступка на основу чл. 401. став 1. тачка 3. Закона о парничном поступку укинута, а првостепени суд ће о трошковима поступка одлучити, након што утврди успех тужиоца у спору у односу на тужене појединачно. У зависности од тога, одлучиће о свим захтевима странака за накнаду трошкова поступка, применом чл. 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

ТВ/ЈН/ЦМ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Срђан Никић